



T.C.  
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

## 2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022



Tel : 90 (312) 295 30 00  
Fax : 90 (312) 295 48 00



[www.sayistay.gov.tr](http://www.sayistay.gov.tr)  
[sayistay@sayistay.gov.tr](mailto:sayistay@sayistay.gov.tr)



İnönü Bulvarı No: 45  
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA



## **İÇERİK**

<b>TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>1</b>
<b>TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>13</b>





**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU**

**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10





## **TABLÖLÄR LİSTESİ**

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu .....	5
Tablo 2: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu.....	5



## KISALTMALAR

<b>BKK</b>	Bakanlar Kurulu Kararı
<b>IPA</b>	Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (Instrument for Pre-accession Assistance)
<b>KDV</b>	Katma Deđer Vergisi
<b>KHK</b>	Kanun Hükmünde Kararname
<b>SGK</b>	Sosyal Güvenlik Kurumu
<b>TOKİ</b>	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
<b>TÜİK</b>	Türkiye İstatistik Kurumu



---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu, 18.11.2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 99’uncu maddesiyle 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu’nun bazı maddeleri değiştirilmiş, bazıları yürürlükten kaldırılmış olup yeniden düzenlenen maddelerine 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 42’nci Bölümünde yer verilmiştir. 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Türkiye İstatistik Kurumuna (TÜİK) ilişkin bölümünde değişiklik yapılarak, Kurum kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilişkili bir kuruma dönüştürülmüştür. 28.07.2021 tarih ve 31551 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7333 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile TÜİK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli (I) sayılı cetvelden çıkarılarak, (II) sayılı Özel Bütçeli İdareler bölümüne eklenmiştir.

TÜİK, resmi istatistiklerin üretimine ve organizasyonuna ilişkin temel ilke ve standartları belirleyen, ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda resmi istatistikleri derleme, değerlendirme, analiz etme, yayımlama, resmi istatistik sonuçlarının bilimsel ve teknik açıklamalarını yapma faaliyetlerini gerçekleştiren bilimsel ve teknik özerkliğe sahip bir kurumdur.

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 600’üncü maddesinde TÜİK’in görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- a) 5429 sayılı Kanunda belirtilen Programı hazırlamak.
- b) Program ile belirlenen istatistikî faaliyetlerin yürütülmesini organize etmek ve uygulanmasını sağlamak.
- c) Resmî istatistiklerin üretimi sırasında kullanılacak istatistikî yöntemleri, tanımları, sınıflamaları ve standartları, ulusal ve uluslararası normlara uygun olarak belirlemek.

ç) Ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim ve teknoloji alanları ile gerekli görülen diğer alanlardaki istatistiklerini derlemek, değerlendirmek, analiz etmek ve yayımlamak.

d) Resmî istatistik sonuçlarının bilimsel ve teknik açıklamalarını yapmak.

e) İstatistik alanındaki bilimsel araştırma teknikleri ile istatistikî yöntem ve bilgi teknolojilerine ilişkin gelişmeleri takip etmek ve bunların uygulanması için gerekli önlemleri almak.

f) İstatistik alanındaki ulusal ve uluslararası öncelikleri dikkate alarak istatistikî veri ihtiyacı duyulan alanları ve veri derleme yöntemlerini ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde belirlemek.

g) Programın kurum ve kuruluşlara verdiği resmî istatistik görevlerinin yerine getirilmesini izlemek, bu kurumlarca üretilen istatistiklerin uluslararası standartlara uygunluğunu incelemek, kalite kontrolünü yapmak ve bu konularda teknik destek ve koordinasyonu sağlamak.

ğ) Kalkınma planları, Cumhurbaşkanınca belirlenen program ve politikalar, ilgili mevzuat ve benimsediği temel ilkeler çerçevesinde, Kurumun orta ve uzun vadeli strateji ve politika çalışmalarını yürütmek; Kurumun stratejik plânlarına, yıllık amaç ve hedeflerine bağlı olarak teşkilât yapısını, hizmet kalite standartlarını, yönetim hizmet ve süreçlerini sürekli geliştirici tedbirler almak.

h) Programın uygulanmasına ilişkin Yıllık İzleme Raporlarını hazırlamak.

ı) İstatistikî bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulmasını, bu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesini ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etmek.

i) 5429 sayılı Kanunda belirtilen ulusal kayıt sistemlerinin oluşturulmasında standartları tanımlamak, uygulamak ve kurumlararası koordinasyon ile uygulanmasını sağlamak.

j) Uluslararası düzeyde karşılaştırmalar yapmak amacıyla diğer ülkelere veya ülke gruplarına ait göstergeleri takip etmek, değerlendirmek ve gerekli durumlarda yayımlamak.

k) İhtiyaç duyulan alanlarda veri üretilmesi, teknik kapasitenin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde araştırma ve teknik yardım projeleri hazırlamak, geliştirmek ve yürütmek.

l) İstatistikle ilgili konularda diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini sağlamak ve uluslararası toplantılar düzenlemek.

m) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yerine getirmek.

## **1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları**

Bilimsel ve teknik özerkliğe sahip bir kurum olan TÜİK'in merkezi Ankara'dadır. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 602'nci maddesine göre TÜİK, merkez ve taşra teşkilâtından meydana gelmektedir. Merkez teşkilâtı, hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Aynı Kararnamenin "Hizmet birimleri" başlıklı 604'üncü maddesinde daire başkanlıklarının isim, görev ve yetkilerinin yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiş olup, 07.05.2020 tarih ve 31120 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Hizmet Birimlerinin Kuruluş, Görev ve Yetkilerine Dair Yönetmelik ile de daire başkanlıkları belirlenmiştir. Merkez Teşkilâtı; Kurumun görev alanıyla ilgili hizmetlerinden sorumlu 19 daire başkanlığından oluşan ana hizmet birimleri ile 4 daire başkanlığı (Strateji Geliştirme, Personel, Destek Hizmetleri, Hukuk Hizmetleri Daire Başkanlıkları), Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Teftiş Başkanlığından oluşan danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Taşra teşkilâtı ise, sorumluluk bölgesine ait verilerin derlenmesi, değerlendirilmesi, kalite kontrolü, analizi ve merkeze aktarımı ile bölgesel istatistiklerin alt yapısını oluşturmakla görevli olup İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına göre 26 Bölge Müdürlüğü'nden oluşmaktadır. 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değiştirilen 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 608'inci maddesinde bölge müdürlüklerinin merkezleri belirlenmiş ve bölge müdürlüklerine bağlı illeri belirlemeye ve değiştirmeye Kurum Başkanı yetkili kılınmıştır.

Merkez ve taşra teşkilâtındaki toplam personel sayısı 3870 olup, bu personelin %33'ü merkez, %67'si ise taşra teşkilâtında istihdam edilmektedir. Kurum personelinin %42'si kadrolu, %50'si 4/B sözleşmeli personel ve geri kalan %8'i ise işçi ve sözleşmeli bilişim

personelidir. Kadrolu olarak çalışan personel; TÜİK uzman ve uzman yardımcısı, istatistikçi, matematikçi, mühendis, ekonomist, sosyolog, programcı, mali hizmetler uzmanı ve uzman yardımcısı, iç denetçi ve diğer kadrolar olarak istihdam edilmektedir. Kurumda veri toplamakla görevli sözleşmeli statüde çalışan 1947 personelin %91,5'i taşra teşkilatında görev yapmaktadır.

### 1.3. Mali Yapı

30.06.2021 tarihli ve 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin TÜİK'e ilişkin bölümünde değişiklik yapılarak özel bütçeli bir kuruma dönüştürülen TÜİK, 28.07.2021 tarih ve 7333 sayılı Kanun ile de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) sayılı cetvelden çıkarılarak, (II) sayılı Özel Bütçeli İdareler bölümüne eklenmiştir. 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin TÜİK'e ilişkin bölümüne eklenen geçici 2'nci maddede, Kurumun muhasebe hizmetlerini, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren 5 yılı geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının yürütmeye devam edeceği ifade edilmiştir. Özel bütçeli idarelerin muhasebe kayıt ve işlemlerinin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yürütülmesi gerekmekte olup, geçiş süreci kapsamında muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülmeye devam etmektedir.

30.06.2021 tarihi itibarıyla özel bütçeli bir kuruma dönüştürülen TÜİK, 2021 yılının sonuna kadar faaliyetlerini yılı merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmeye devam etmiştir. 2021 Mali Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Kuruma 500.954.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar genel bütçeli idareler ödeneğinin %0,0377'sine tekâbül etmektedir. Yılsonu itibarıyla toplam harcama 475.010.693,05 TL olarak gerçekleşmiştir.

TÜİK tarafından, bütçeyle verilen ödenekler dışında, uluslararası antlaşmalar gereğince Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 2021 yılında sağlanan fonlardan 51.925,10 Avro karşılığı 522.045,71 TL kaynak kullanılmıştır.

Yerli ve yabancı kurum, kuruluş ve kişilere yayın, bilgi, belge satışı ile bilgi işlem, dizgi, baskı, teknik danışmanlık, eğitim, proje ve araştırma hizmetlerini yerine getirmek üzere kurulan Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 614'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Döner Sermaye İşletmesi kaynağından TÜİK faaliyetleri için 2021 yılında 1.217.104,50 TL harcama yapılmıştır.



TÜİK'in 2021 yılı bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin tablolar aşağıda yer almaktadır.

**Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu**

Kod	Ödenek Türü	Bütçe Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
01	Personel Giderleri	365.433.000,00	358.079.317,34
02	Sos.Güv. Kur. Dv. Primi Gid.	57.500.000,00	58.409.776,31
03	Mal ve Hizmet Alımları	44.135.000,00	47.509.306,59
05	Cari Transferler	2.592.000,00	1.897.085,30
06	Sermaye Giderleri	31.294.000,00	9.115.207,51
Toplam		500.954.000,00	475.010.693,05

**Tablo 2: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu**

Kod	Gelir Kalemleri	Bütçe Gerçekleşmesi (TL)
01	Vergi Gelirleri	52.939.612,45
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.631,13
05	Diğer Gelirler	3.539.738,03
Toplam		56.487.981,61

2021 yılı bütçe gelir ve gider gerçekleştirmelerinin incelenmesi sonucunda; toplam 56.487.981,61 TL olan bütçe gelirin %94'ünün vergi gelirlerinden oluştuğu, toplam 475.010.693,05 TL olan bütçe giderinin %88'inin SGK prim giderleri ile personel giderlerinden, %10'unun mal ve hizmet alım giderlerinden oluştuğu görülmüştür.

2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan gider ve gelir hesaplarının incelenmesi sonucunda ise; Kurumca yapılan 540.852.608,13 TL'lik giderin %77'sinin SGK prim giderleri ile personel giderlerinden, %8'inin mal ve hizmet alım giderlerinden oluştuğu; 72.353.153,70 TL'lik gelirin %73'ünün vergi gelirleri, %27'sinin diğer gelirlerden oluştuğu görülmüştür.

#### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

30.06.2021 tarihli ve 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile TÜİK özel bütçeli bir kuruma dönüştürülmekle birlikte, aynı Kararname ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin TÜİK'e ilişkin bölümüne eklenen geçici 2'nci maddesinde, Kurumun muhasebe hizmetlerini, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren 5 yılı geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının yürütmeye devam edeceği ifade edilmiştir. Muhasebe kayıt ve işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre muhasebeleştirilmekte olan TÜİK'in, geçiş süreci kapsamında muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise Defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmeye devam etmektedir.

---

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

---

### **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

### **5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Kamu İç Kontrol Sistemini düzenleyen 55, 56, 57 ve 58'inci maddeleri ile Maliye Bakanlığınca yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği kapsamında, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı

---

hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Maliye Bakanlığı tarafından 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme olmak üzere 5 bileşen altında 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir. Bu genel şartları sağlamak üzere TÜİK'te İç Kontrol Standartları Eylem Planı ilk defa 2008 yılında yürürlüğe girmiş ve 2015 yılına kadar yıllık olarak hazırlanmıştır. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 02.12.2013 tarihli ve 10775 sayılı Genelgesi'nde "İlk defa veya yeniden hazırlanacak eylem planlarının dönemi iki yılı geçmemek üzere idareler tarafından belirlenecektir." denildiğinden 2015 yılından itibaren eylem planları iki yıllık olarak hazırlanmaya başlanmıştır.

Kurumun iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- Merkez ve Taşra Teşkilatı Görev Tanımları Rehberi hazırlanarak görevler açık bir şekilde belirtilmiştir. Ayrıca Hizmet Envanteri Veri Tabanı çalışması kapsamında merkez ve taşra birimleri için hizmet tanımları yapılmıştır.

- Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesi ile yetki devrinin sınırları açıkça ve yazılı olarak belirlenmiştir.

- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uygulanmakta olup, Etik Kurallar el kitapçığı personele dağıtılarak Etik Davranış İlkeleri'nden haberdar olmaları sağlanmıştır.

- Hizmet içi eğitim kataloğu oluşturulmuştur. Eğitim ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü tarafından, merkez ve bölge müdürlükleri personeline eğitimler verilmiştir.

- 2012 yılında İç Kontrol Standartları Eylem Planı kapsamında Türkiye İstatistik Kurumunun İdari İş ve İşlemleri ile İlgili Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzluklara İlişkin Şikâyetlerin Bildirimi ve Değerlendirilmesine Dair Yönerge, 2014 yılında mali karar ve işlemlerin süreciyle ilgili olarak Harcama Yetkilisi El Kitabı hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. İç Kontrol Standartları Rehberi hazırlanarak merkez ve taşradaki personele dağıtılmıştır.

- İş süreçleri uluslararası standartlara uygun olarak Jenerik İstatistik İş Süreçleri Modeli kapsamında belirlenmiş, tanımlanmış ve iş akış şemaları çıkarılmıştır. Bu akış şemaları, bir

yazılım aracılığıyla tüm personelin paylaşımına açılmıştır. Ayrıca, Kurumdaki tüm ürün faaliyet ve hizmetler TÜİK İstatistik Ürün Faaliyet Sınıflaması ile sınıflandırılmıştır.

- Mali hizmetler uzmanı kadrosunda görev yapanlar 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'inci maddesindeki şartları taşımaktadır. Ön mali kontrol görevini yerine getiren personel, harcama sürecinde görev almamaktadır.

- Stratejik planlama çalışmaları Stratejik Planlama Kılavuzunda belirtilen yönetime uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar, tüm birimlerin katılım ve katkılarıyla Stratejik Plan Komitesi oluşturularak yürütülmüştür.

- Stratejik Plan, Performans Programı, Faaliyet Raporu ile Mali Durum ve Beklentiler Raporu kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Mali Durum ve Beklentiler Raporu yıllık olarak hazırlanmaktadır. Faaliyet raporlarına güvence beyanı verilmekte ve faaliyet raporları performans programı ile karşılaştırılmaktadır.

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63'üncü maddesi ile Kamu İç Denetim Genel Tebliği'nin 8'inci maddesinde yer alan hükümler kapsamında, 02.08.2021 tarihli Başkanlık Onayı ile İç Denetim Birim Başkanlığı kurulmuştur. Doğrudan Başkanlık Makamına bağlı olan İç Denetim Birim Başkanlığına tahsis edilen beş iç denetçi kadrosundan dördü doludur.

- TÜİK risk çalışmaları kapsamında Konsolide Risk Raporu hazırlanmış olup riskler değerlendirilmektedir.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yılda iki kez izlenmektedir. Yılsonu izleme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun uygun görüşüyle Kurum Başkanı'na ve ardından Bakan'a sunulmaktadır. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan Strateji Geliştirme Birimleri Yönetim Bilgi Sistemi'ne izleme sonuçları yüklenmektedir.

2019-2020 İç Kontrol Eylem Planı kapsamında öngörülen Risk Eylem Planını da içeren "Konsolide Risk Raporu" ve "İç Kontrol Sistemi Öz Değerlendirme Raporu" hazırlanmış olup, 2020 yılı sonu itibarıyla Kamu İç Kontrol Rehberi gereğince öngörülmüş olan 79 adet genel şartın tamamı için eylemler gerçekleştirilmiş ve gerekli sonuçlar alınarak makul güvence sağlanmıştır.

Sonuç olarak, idare tarafından uluslararası standartlar temelinde iç kontrolün “kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme” bileşenleri çerçevesinde ulusal mevzuat hükümlerinde öngörülen gereklilikler yerine getirilmiştir.

## **6. DENETİM GÖRÜŞÜ**

Türkiye İstatistik Kurumu 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>







**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU**  
**DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**  
**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	13
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	15
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	16
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	16
5. DENETİM GÖRÜŞÜ .....	17



## **TABLÖLÄR LİSTESİ**

Tablo 1: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu .....	14
Tablo 2: Bütçe Giderleri Gerçekleşme Tablosu .....	14



## KISALTMALAR

<b>BKMYBS</b>	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
<b>DMİS</b>	Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe İşletim Sistemi
<b>DÖSİM</b>	Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü
<b>KHK</b>	Kanun Hükmünde Kararname
<b>TÜİK</b>	Türkiye İstatistik Kurumu





---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi 1990 yılında 50.750,00 TL sermaye ile kurulmuş olup, 18.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile sermayesi 500.000,00 TL'ye çıkarılmıştır. 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK'nın 99'uncu maddesiyle 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun bazı maddeleri değiştirilmiş, bazıları yürürlükten kaldırılmış olup yeniden düzenlenen maddelerine 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 42'nci bölümünde yer verilmiştir. Yerli ve yabancı kurum, kuruluş ve kişilere yayın, bilgi, belge satışı ile bilgi işlem, dizgi, baskı, teknik danışmanlık, eğitim, proje ve araştırma hizmetlerini yerine getirmek üzere kurulan Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü (DÖSİM), 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 614'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu maddede yapılan düzenlemeler, DÖSİM'in amacı ve görevleri bakımından Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi öncesine göre farklılık göstermemektedir.

14.10.2008 tarih ve 27024 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği" ile döner sermaye işletmesinin faaliyet alanları, çalışma usûl ve esasları, giderleri ve işletilmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 76 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 42'nci bölümüne eklenen geçici 1'inci maddede, "*Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 604'üncü, 605'inci ve 614'üncü maddeler gereğince yürürlüğe konulan yönetmeliklerin uygulanmasına yeni düzenleme yapıncaya kadar devam edilir.*" hükmü uyarınca Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği uygulanmaya devam etmektedir.

Kurum kendi mevzuatı temel olmakla beraber 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, kamu ihale mevzuatı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu'na tabidir.

### 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Türkiye İstatistik Kurumu Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde "*İşletmenin hizmetleri; Yönetim Kurulu, Başkan tarafından işletmeden herhangi*

*bir ücret ödenmeksizin Kurum personeli arasından görevlendirilecek İşletme Müdürü, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi, diğer memur ve işçiler ile Maliye Bakanlığınca atanacak Muhasebe Yetkilisi ve muhasebe birimi personeli tarafından yürütülür."* denilmektedir. Bu hükme istinaden Başkan tarafından işletmenin hizmetlerini yürütmek üzere TÜİK personeli arasından işletme müdürü dahil 8 kişi görevlendirilmiştir.

İşletmede harcama yetkilisi TÜİK Başkanı'dır. Yönetim kurulu; başkan, başkanın belirleyeceği bir başkan yardımcısı, bir hukuk müşaviri, üç daire başkanı ve işletme müdüründen teşekkül etmektedir.

### 1.3. Mali Yapı

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü'nün 2021 yılı bütçe gelir / gider tahmin ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

**Tablo 1: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu**

Gelir Kalemleri	Bütçe Tahmini (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
03-Mal ve Hizmet Gelirleri	5.096.000,00	7.715.073,74
09-Diğer Gelirler	1.160.000,00	2.352.177,02
Gelirler Toplamı	6.256.000,00	10.067.250,76

**Tablo 2: Bütçe Giderleri Gerçekleşme Tablosu**

Gider Kalemleri	Bütçe Tahmini (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme(TL)
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.455.000,00	1.444.033,82
05-Cari Transferler	1.801.000,00	1.620.048,82
Giderler Toplamı	6.256.000,00	3.064.082,64

31.12.2021 tarihi itibarıyla 10.067.250,76 TL bütçe geliri ve 3.064.082,64 TL bütçe gideri gerçekleşmiştir. Öngörülen bütçe giderinin gerçekleşme oranı yaklaşık %49 olup, gerçekleşen tutarın %53'ünü yasal yükümlülük giderleri oluşturmaktadır. Bütçe gelirlerinin %76'sı anket ve proje gelirleri ile bilgi ve belge satışından, %18'i ise faiz gelirlerinden oluşmaktadır.

İşletmenin 2021 yılı Gelir Tablosuna göre, brüt satışları 7.720.651,56 TL, satışlardan indirimleri 3.741,10 TL, faaliyet giderleri 3.064.082,64 TL, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar 2.409.410,99 TL, diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar 2,76 TL, olağandışı gelir

---

ve kârlar 2.013,00 TL, dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülükleri karşılıkları 2.023.923,39 TL olup, işletmenin 2021 yılsonu itibarıyla dönem net kârı toplamı 5.040.325,66 TL olarak gerçekleşmiştir.

#### **1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi**

DÖSİM'in muhasebe kayıt ve işlemleri, 1.5.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne atanan Saymanlık Müdürlüğüne yürütülmektedir.

İşletmenin muhasebe iş ve işlemleri Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan DMİS (Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe İşletim Sistemi) ile yapılmakta iken, 05.04.2021 tarihi itibarıyla Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemine (BKMYBS) dahil edilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu

---

---

idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

### **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## **5. DENETİM GÖRÜŞÜ**

Türkiye İstatistik Kurumu Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>